

MARTAHUZ (11) *sb m*

martahuz (10), **martauz** [wymowa trzygłoskowa] (1); *martahuz KlonWor* (10); *martauz KmitaSpit*.

Pierwsze a jasne; -ta- (6), *-tã-* (5); *-ta-* *KmitaSpit*; *-ta-* : *-tã-* *KlonWor* (5:5).

sg N *martahuz* (5). ◊ *I* *martahuz(e)m* (1). ◊ *pl N* *martahuzowie* (1). ◊ *G* *martahuz(o)w* (2). ◊ *A* *martauzy* (1). ◊ *I* *martahuzami* (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – *XVII w.*

Handlarz niewolników i ten, kto porywa ludzi na sprzedaż (z *węg. martalóz* (= *tur. martolos*) (11) : *Ten [wódz Pigmejów walczący z żurawiami] miał pod swoią mocą dziwne mártáuzy. [...] Rośpułzczał fwe po leśie/ áby ptaki krádli [...]. Właśnie iáko ná gorách Węgierfkich dзиаáią/ A nád kramnicą nędzne Słowaki łápáią. KmitaSpit B2; Ale y wołne ciááá zázodzi w kray cudzy/ Y przedáie ná tárgu [...] Mártáhuzámi w Węgrzech te złodzieie zowá KlonWor 26; Ten [Judasz] Mártáhuzow Oycem KlonWor 28, 25, 27.*

W połączeniu szeregowym (1): *Nie zowże Tátáryná łufznym woiownikiem: Ale go zow złodzieiem/ y też rozboynikiem. Názw go Mártáhuzem/ y też fkotokraycą: Názw go/ iáko godzien/ wśzech narodow zdraycą. KlonWor 31.*

W porównaniach (2): *Tákci Iudałz Chrístufem hándlował w Ogroycu [...] Iáko práwy Mártáhuz/ wczynił vmowę/ Zá trzydzieści pieniędzy przedał Páńfką głowę. KlonWor 27, 31.*

W charakterystycznych połączeniach: dziwny martahuz, prawy; (na)zwać martahuzem (2).

Przen: Zdrajca (3) : *Ci ktorzy [...] nieprzyiaćielowi przedáią Oyczyznę/ Biorą zá nie pieniądze y złotą isćiznę: Ci fá Mártáhuzowie ze wśzech náprośnieyzy KlonWor 32, ded **2v, 32.*

Synonimy: ludzikrajca, ludziopredawca, mango, uwodziciel.

Cf **MARTALOUS**